

REPUBLIKA SLOVENIJA
MINISTRSTVO ZA GOSPODARSKI RAZVOJ IN TEHNOLOGIJO

Kotnikova ulica 5, 1000 Ljubljana

T: 01 400 36 00, 01 400 33 11

E: gp.mgrt@gov.si

www.mgrt.gov.si

Številka: 007-388/2020/12
Ljubljana, 16.2.2021
EVA: 2020-2130-0062
GENERALNI SEKRETARIAT VLADE REPUBLIKE SLOVENIJE Gp.gs@gov.si
ZADEVA: Predlog Zakona o spremembah Zakona o prikritih vojnih grobiščih in pokopu žrtev – PREDLOG ZA OBRAVNAVO
1. Predlog sklepov vlade:
Na podlagi drugega odstavka 2. člena Zakona o Vladi Republike Slovenije (Uradni list RS, št. 24/05 – uradno prečiščeno besedilo, 109/08, 38/10 – ZUKN, 8/12, 21/13, 47/13 – ZDU-1G, 65/14 in 55/17) je Vlada Republike Slovenije na .. seji dne ... sprejela
SKLEP
Vlada Republike Slovenije je določila besedilo predloga Zakona o spremembah Zakona o prikritih vojnih grobiščih in pokopu žrtev (EVA 2020-2130-0062) in ga pošlje Državnemu zboru Republike Slovenije v obravnavo po skrajšanem postopku.
mag. Janja Garvas Hočevar v.d. GENERALNE SEKRETARKE
Prejmejo:
<ul style="list-style-type: none">– Ministrstvo za delo, družino, socialne zadeve in enake možnosti– Ministrstvo za obrambo– Ministrstvo za finance– Služba Vlade RS za zakonodajo
2. Predlog za obravnavo predloga zakona po nujnem ali skrajšanem postopku v državnem zboru z obrazložitvijo razlogov:
Ker gre pri Predlogu Zakona o spremembah Zakona o prikritih vojnih grobiščih in pokopu žrtev predvsem za prenos pristojnosti področja prikritih vojnih grobišč iz Ministrstva za gospodarski razvoj in tehnologijo na Ministrstvo za obrambo, predlagamo obravnavo po skrajšanem postopku.
3.a Osebe, odgovorne za strokovno pripravo in usklajenost gradiva:
<ul style="list-style-type: none">– Zdravko Počivalšek, minister– Simon Zajc, državni sekretar– Ajda Cuderman, državna sekretarka
3.b Zunanji strokovnjaki, ki so sodelovali pri pripravi dela ali celotnega gradiva:
/
4. Predstavniki vlade, ki bodo sodelovali pri delu državnega zbora:
<ul style="list-style-type: none">– Zdravko Počivalšek, minister– Simon Zajc, državni sekretar

– Ajda Cuderman, državna sekretarka

5. Kratak povzetek gradiva:

Predlog Zakona o spremembah Zakona o prikritih vojnih grobiščih in pokopu žrtev omogoča prenos pristojnosti varstva prikritih vojnih grobišč iz Ministrstva za gospodarski razvoj in tehnologijo na Ministrstvo za obrambo.

6. Presoja posledic za:

a)	javnofinančna sredstva nad 40.000 EUR v tekočem in naslednjih treh letih	DA
b)	usklajenost slovenskega pravnega reda s pravnim redom Evropske unije	NE
c)	administrativne posledice	NE
č)	gospodarstvo, zlasti mala in srednja podjetja ter konkurenčnost podjetij	NE
d)	okolje, vključno s prostorskimi in varstvenimi vidiki	NE
e)	socialno področje	NE
f)	dokumente razvojnega načrtovanja: <ul style="list-style-type: none">– nacionalne dokumente razvojnega načrtovanja– razvojne politike na ravni programov po strukturi razvojne klasifikacije programskega proračuna– razvojne dokumente Evropske unije in mednarodnih organizacij	NE

7.a Predstavitel ocene finančnih posledic nad 40.000 EUR:

(Samo če izberete DA pod točko 6.a.)

I. Ocena finančnih posledic, ki niso načrtovane v sprejetem proračunu

	Tekoče leto (t)	t + 1	t + 2	t + 3
Predvideno povečanje (+) ali zmanjšanje (–) prihodkov državnega proračuna				
Predvideno povečanje (+) ali zmanjšanje (–) prihodkov občinskih proračunov				
Predvideno povečanje (+) ali zmanjšanje (–) odhodkov državnega proračuna				
Predvideno povečanje (+) ali zmanjšanje (–) odhodkov občinskih proračunov				
Predvideno povečanje (+) ali zmanjšanje (–) obveznosti za druga javnofinančna sredstva				

II. Finančne posledice za državni proračun

II.a Pravice porabe za izvedbo predlaganih rešitev so zagotovljene:

Ime proračunskega uporabnika	Šifra in naziv ukrepa, projekta	Šifra in naziv proračunske postavke	Znesek za tekoče leto (t)	Znesek za t + 1
------------------------------	---------------------------------	-------------------------------------	---------------------------	-----------------

2130 - Ministrstvo za gospodarski razvoj in tehnologijo	2130-16-0009 Odkrivanje in označevanje prikritih grobišč	160049 – Odkrivanje in označevanje prikritih vojnih grobišč	400.000,00	
SKUPAJ				
II.b Manjkajoče pravice porabe bodo zagotovljene s prerazporeditvijo:				
Ime proračunskega uporabnika	Šifra in naziv ukrepa, projekta	Šifra in naziv proračunske postavke	Znesek za tekoče leto (t)	Znesek za t + 1
SKUPAJ				
II.c Načrtovana nadomestitev zmanjšanih prihodkov in povečanih odhodkov proračuna:				
Novi prihodki	Znesek za tekoče leto (t)	Znesek za t + 1		
SKUPAJ				
OBRAZLOŽITEV:				
I. Ocena finančnih posledic, ki niso načrtovane v sprejetem proračunu /				
II. Finančne posledice za državni proračun:				
II.a Pravice porabe za izvedbo predlaganih rešitev so zagotovljene: /				
II.b Manjkajoče pravice porabe bodo zagotovljene s prerazporeditvijo: /				
II.c Načrtovana nadomestitev zmanjšanih prihodkov in povečanih odhodkov proračuna: /				
7.b Predstavitev ocene finančnih posledic pod 40.000 EUR:				
8. Predstavitev sodelovanja z združenji občin:				
Vsebina predloženega gradiva (predpisa) vpliva na:			NE	
<ul style="list-style-type: none"> - pristojnosti občin, - delovanje občin, - financiranje občin. 				
Gradivo (predpis) je bilo poslano v mnenje:				
<ul style="list-style-type: none"> – Skupnosti občin Slovenije SOS: NE – Združenju občin Slovenije ZOS: NE – Združenju mestnih občin Slovenije ZMOS: NE 				

Predlogi in pripombe združenj so bili upoštevani:

- v celoti,
- večinoma,
- delno,
- niso bili upoštevani.

Bistveni predlogi in pripombe, ki niso bili upoštevani.

9. Predstavitev sodelovanja javnosti:

Gradivo je bilo predhodno objavljeno na spletni strani predlagatelja:

NE

Gradiva ni treba objavljati na spletni strani, ker gre za urejanje delovnih področij ministrstev.

(Če je odgovor DA, navedite:

Datum objave:

V razpravo so bili vključeni:

- nevladne organizacije,
- predstavniki zainteresirane javnosti,
- predstavniki strokovne javnosti.

Mnenja, predlogi in pripombe z navedbo predlagateljev (imen in priimkov fizičnih oseb, ki niso poslovni subjekti, ne navajajte):

Upoštevani so bili:

- v celoti,
- večinoma,
- delno,
- niso bili upoštevani.

Bistvena mnenja, predlogi in pripombe, ki niso bili upoštevani, ter razlogi za neupoštevanje:

Poročilo je bilo dano

Javnost je bila vključena v pripravo gradiva v skladu z Zakonom o ..., kar je navedeno v predlogu predpisa.)

10. Pri pripravi gradiva so bile upoštevane zahteve iz Resolucije o normativni dejavnosti:

NE

11. Gradivo je uvrščeno v delovni program vlade:

NE

**Zdravko Počivalšek
MINISTER**

Prilogi:

- predlog sklepa,
- Predlog Zakona o spremembah Zakona o prikritih vojnih grobiščih in pokopu žrtev.

VLADA REPUBLIKE SLOVENIJE

Številka:

Datum:

Na podlagi drugega odstavka 2. člena Zakona o Vladi Republike Slovenije (Uradni list RS, št. 24/05 – uradno prečiščeno besedilo, 109/08, 38/10 – ZUKN, 8/12, 21/13, 47/13 – ZDU-1G, 65/14 in 55/17) je Vlada Republike Slovenije na .. seji dne ... sprejela

SKLEP

Vlada Republike Slovenije je določila besedilo predloga Zakona o spremembah Zakona o prikritih vojnih grobiščih in pokopu žrtev (EVA 2020-2130-0062) in ga pošlje Državnemu zboru Republike Slovenije v obravnavo po skrajšanem postopku.

mag. Janja Garvas Hočevar
v.d. GENERALNE SEKRETARKE

Prejmejo:

- Ministrstvo za delo, družino, socialne zadeve in enake možnosti
- Ministrstvo za obrambo
- Ministrstvo za finance
- Služba Vlade RS za zakonodajo

ZAKON O SPREMEMBAH ZAKONA O PRIKRITIH VOJNIH GROBIŠČIH IN POKOPU ŽRTEV

I. UVOD

1. OCENA STANJA IN RAZLOGI ZA SPREJEM PREDLOGA ZAKONA

Varstvo vojnih grobišč in varstvo prikritih vojnih grobišč je v Republiki Sloveniji urejeno z:

- Zakonom o vojnih grobiščih (Uradni list RS, št. 65/03, 72/09 in 32/17; v nadaljnjem besedilu: ZVG) in
- Zakonom o prikritih vojnih grobiščih in pokopu žrtev (Uradni list RS, št. 55715; v nadaljnjem besedilu: ZPVGŽ).

Varstvo vojnih grobišč in varstvo prikritih vojnih grobišč je v pristojnosti Republike Slovenije. ZPVGŽ v 3. členu določa, da je za varstvo prikritih vojnih grobišč pristojno ministrstvo, pristojno za pokopališko in pogrebno dejavnost ter urejanje pokopališč, torej Ministrstvo za gospodarski razvoj in tehnologijo. Do sprejetja ZPVGŽ je varstvo vseh vojnih grobišč (vojaška grobišča, grobišča žrtev vojne in grobišča žrtev vojne - po vojni usmrčenih oseb), skladno z ZVG, izvajalo Ministrstvo za delo, družino, socialne zadeve in enake možnosti.

Namen ZPVGŽ je, da v skladu z mednarodnim humanitarnim pravom, z načeli in pravili o ravnanju z mrtvimi, določenimi z Ženevskimi konvencijami z dne 12. 8. 1949 in dopolnilnimi protokoli z dne 8. 6. 1977 o zaščiti žrtev mednarodnih oboroženi spopadov, v skladu z Resolucijo 1481 o mednarodni obsodbi zločinov totalitarnih komunističnih režimov, ki jo je sprejela parlamentarna skupščina Sveta Evrope dne 25. 1. 2006, in z resolucijo Evropskega parlamenta z dne 2. 4. 2009 o evropski zavesti ureja naslednja vprašanja in postopke:

- Odkrivanje prikritih vojnih grobišč, njihovo označevanje in vpis teh grobišč v register vojnih grobišč,
- Dokončen dostojen pokop vseh žrtev vojnega in povojnega nasilja na ozemlju Republike Slovenije.

Za vodenje aktivnosti pri postopku odkrivanja prikritih vojnih grobišč, v skladu z ZPVGŽ in ZVG, je Vlada Republike Slovenije imenovala Komisijo Vlade Republike Slovenije za reševanje vprašanj prikritih grobišč (v nadaljnjem besedilu: komisija).

Ministrstvo za obrambo načrtuje ustanovitev novega organa v sestavi Ministrstva za obrambo z nazivom: Uprava Republike Slovenije za vojaško dediščino. V Upravi Republike Slovenije za vojaško dediščino se bodo izvajale naslednje naloge:

- skrb za vojne grobove, pokopališča in grobišča,
- podeljevanje statusa nevladne organizacije v javnem interesu društvom in zvezam ali drugim nevladnim organizacijam na področju obrambe ter vodenje postopkov za sofinanciranje dejavnosti teh organizacij,
- v okviru muzejske dejavnosti evidentiranje, zbiranje, hramba, upravljanje, ohranjanje, dokumentiranje, raziskovanje, proučevanje in razstavljanje muzejskih predmetov iz vojaške zgodovine

V okviru Uprave Republike Slovenije za vojaško dediščino se za izvajanje nalog načrtuje ustanovitev treh notranjih organizacijskih enot na nivoju sektorja.

Sektor, ki bo pristojen za vojna grobišča, bo pristojen za izvajanje določb ZVG in ZPVGŽ ter druge naloge, povezane z vojnimi grobovi, pokopališči in grobišči. Zadolžen bo za vzpostavitev registra vojnih grobov, pokopališč in grobišč v Republiki Sloveniji in slovenskih v tujini. Sektor bo razvijal in uveljavljal enotne strokovne standarde za raziskovanje in urejanje vojnih grobov, grobišč in pokopališč. V sodelovanju z Inštitutom za novejšo zgodovino bo dopolnjeval popis žrtev prve in druge svetovne vojne s podatki o grobovih žrtev. Usklajeval bo aktivnosti z Ministrstvom za kulturo, Zavodom za varstvo kulturne

dediščine Slovenije ter Visokim predstavnikom za nasledstvo. Sodeloval bo tudi z državami naslednicami, ki imajo vojne grobove, pokopališča in grobišča v Republiki Sloveniji ter tistimi, kjer so slovenski vojni grobovi, pokopališča in grobišča.

V ta namen je potrebno sprejeti spremembe ZPVGPŽ, s katerim se bo pristojnost varstva prikritih vojnih grobišč prenesla na Ministrstvo za obrambo.

2. CILJI, NAČELA IN POGLAVITNE REŠITVE PREDLOGA ZAKONA

2.1 CILJI

Cilj predloga Zakona o spremembah Zakona o prikritih vojnih grobiščih in pokopu žrtev je prenesti pristojnost za varstvo prikritih vojnih grobišč iz Ministrstva za gospodarski razvoj in tehnologijo na Ministrstvo za obrambo.

2.2 NAČELA

Temeljna načela se glede na zakon iz leta 2015 ne spreminjajo. Temeljno načelo predloga zakona tako sledi temeljnemu civilizacijskemu načelu, da ima vsak človek pravico do dostojnega pokopa, do groba in spomina.

2.3 POGLAVITNE REŠITVE

Predlog Zakona o spremembah Zakona o prikritih vojnih grobiščih in pokopu žrtev omogoča prenos pristojnosti varstva prikritih vojnih grobišč iz Ministrstva za gospodarski razvoj in tehnologijo na Upravo za vojaško dediščino kot organa v sestavi Ministrstva za obrambo. Predlog zakona spreminja tudi rok za pripravo in sprejem letnega programa dela Komisije Vlade Republike Slovenije za reševanje vprašanj prikritih grobišč. Prav tako predlog Zakona o spremembah Zakona o prikritih vojnih grobiščih in pokopu žrtev v prehodni in končni določbi predpisuje, da že imenovana Komisija Vlade Republike Slovenije za reševanje vprašanj prikritih grobišč nadaljuje svoje delo do imenovanja nove komisije, ki jo mora Vlada Republike Slovenije imenovati v roku enega leta po uveljavitvi tega zakona.

3. OCENA FINANČNIH POSLEDIC PREDLOGA ZAKONA ZA DRŽAVNI PRORAČUN IN DRUGA JAVNA FINANČNA SREDSTVA

Predlog zakona ne bo imel negativnih posledic na proračun Republike Slovenije in druga javna finančna sredstva.

4. NAVEDBA, DA SO SREDSTVA ZA IZVAJANJE ZAKONA V DRŽAVNEM PRORAČUNU ZAGOTOVLJENA, ČE PREDLOG ZAKONA PREDVIDEVA PORABO PRORAČUNSKIH SREDSTEV V OBDOBJU, ZA KATERO JE BIL DRŽAVNI PRORAČUN ŽE SPREJET

Za izvajanje Zakona o spremembah Zakona o prikritih vojnih grobiščih in pokopu žrtev ni potrebno zagotoviti dodatnih sredstev za obdobje, ko je državni proračun sprejet.

5. PRIKAZ UREDITVE V DRUGIH PRAVNIH SISTEMIH IN PRILAGOJENOSTI PREDLAGANE UREDITVE PRAVU EVROPSKE UNIJE

Vsebina Zakona o spremembah Zakona o prikritih vojnih grobiščih in pokopu žrtev ni predmet urejanja na nivoju EU.

Posamezne evropske države imajo področje vojnih grobišč v svoji notranji zakonodaji urejene različno. V večini primerov je to področje urejeno s posebnimi zakoni (Italija, Nemčija, Estonija), nekatere države pa so status vojnih grobišč uredile tudi z resolucijami ali z meddržavnimi pogodbami (Litva, Latvija).

V primerjalnem prikazu so prikazane ureditve področja vojnih grobišč v treh državah: v Italiji, Nemčiji in Estoniji.

Italija

Varstvo posmrtnih ostankov italijanskih vojakov, ki so umrli zaradi vojne med 24. majem 1915 in 31. oktobrom 1920, je urejeno z zakonom, ki je bil sprejet leta 1931. Njihovi posmrtni ostanki se bodo trajno hranili na pokopališčih in v kostnicah. Po drugi svetovni vojni je bil sprejet zakon, ki je dopolnil že veljavnega, in sicer Čast padlim v vojni (Onoranze ai Caduti in guerra, LEGGE 9 gennaio 1951, n. 204). Zakon je dodatno opredelil obveznosti v zvezi z varstvom grobišč, in sicer obveznost popisa, zasneženega in naknadnega dokončnega pokopa trupel.

Leta 2010 je bil sprejet nov zakon, in sicer Vojaški zakonik (Codice dell'ordinamento militare, Decreto Legislativo 15 marzo 2010, n. 66). Zakonik opredeljuje med drugim tudi varstvo vojnih grobišč, na katerih so pokopani italijanski vojaki (tako doma kot v tujini), in sicer v členih od 265 do 277 ter 567.

Vojna grobišča so pokopališča, kostnice in spomeniki. So državna lastnina. Varstvo grobišč žrtev vojne zagotavlja ministrstvo za obrambo, v okviru katerega deluje Komisariat za čast padlim (Commissariato generale per le onoranze ai Caduti). Za vodenje je pooblaščen visok vladni komisar.

Komisar je pristojen za obveznosti v zvezi z varstvom grobišč (267. člen Vojaškega zakonika):

- a) italijanskih vojakov, ki so umrli zaradi vojne med 24. majem 1915 in 31. oktobrom 1920;
- b) italijanskih vojakov in vpoklicanih, umrlih zaradi vojne od 10. junija 1940 do 15. aprila 1946 bodisi v domovini ali zunaj nje, vendar pod pogojem, da je bilo za vpoklicane ob dodelitvi vojne pokojnine njihovim družinskim članom ugotovljeno, da so umrli v vojni;
- c) vojakov in civilistov, umrlih po 10. juniju 1940 v ujetništvu ali internaciji;
- d) partizanov in domoljubov, umrlih po 8. septembru 1943 v osvobodilnem boju;
- e) vseh civilistov, umrlih po 8. septembru 1943 kot talci ali zaradi represalij;
- f) trgovskih mornarjev, umrlih zaradi vojne v obdobju od 10. junija 1940 do 15. aprila 1946;
- g) vojakov in civilistov, umrlih zaradi dogodkov med vojno v nekdanjih italijanskih kolonijah v Afriki, v italijansko-turški vojni in v španski državljanski vojni;
- h) vojakov in civilistov, umrlih med vojnami za neodvisnost (združevanje Italije) po 4. marcu 1848;
- i) vojakov in civilistov, umrlih v mirovnih misijah; j) vojakov, umrlih v vojni v času italijanske socialne republike;
- k) vojakov (zasnežen pokop), ki so se vojskovali v okviru tujih oboroženih sil med drugo svetovno vojno in so umrli v Italiji;
- l) sovražnikovih vojakov v smislu določil Ženevske konvencije.

Skrb za grobove za zgoraj omenjene kategorije umrlih oseb (od a do i in k) je obveznost države le v primeru, če za grobove niso poskrbeli svojci umrlih (ali pa da ne poskrbijo, čeprav jim komisar lahko dodeli določena sredstva v ta namen sporazumno z ministrstvom za gospodarstvo in finance) (267. člen Vojaškega zakonika).

Komisar lahko odredi ukinitve tistih vojnih pokopališč ali oddelkov, ki zaradi svojega položaja, tehničnih in drugih razlogov ne nudijo možnosti za trajno ureditev. Posmrtni ostanki pokopanih na ukinjenih pokopališčih se prenesejo v druge kostnice in za to posebej urejene kraje (272. člen Vojaškega zakonika).

Posmrtno ostanke, katerih dokončen pokop je oskrbela država, lahko zainteresirane stranke zahtevajo na podlagi skupne zahteve in pokritja stroškov.

Ureditev pokopov tujini je praviloma zaupana organizacijam s tega ozemlja.

Država zasnežno in dokončno urejena vojna grobišča dodeli v trajno vzdrževanje in varstvo občinam, kjer so grobišča. Za vzdrževanje država občinam zagotavlja celotno ali delno povračilo stroškov. Občine morajo skrbeti tudi za varstvo vojnih grobov na civilnih pokopališčih in za to lahko dobijo od države denarno pomoč. Zakon določa, da se znesek, ki ga dobijo občine v te namene,

določiti na predlog komisarja, odobri ga ministrstvo za obrambo v dogovoru z ministrstvi za gospodarstvo, finance in notranje zadeve (271. člen Vojaškega zakonika).

Sredstva za varstvo vojnih grobišč, vključno s sredstvi za delovanje komisarja za čast padlim v vojni, se zagotovijo iz državnega proračuna oz. iz dela proračuna ministrstva za obrambo (567. člen Vojaškega zakonika).

Nemčija:

Nemčija je problematiko vojnih grobov uredila z zveznim Zakonom o grobovih (Gesetz über die Erhaltung der Gräber der Opfer von Krieg und Gewaltherrschaft, Gräbergesetz — GräbG), zvezne dežele pa so za njegovo izvedbo sprejele še svoje zakone in v njih natančneje opredelile svoje pristojnosti in organe.

Zakon se nanaša na žrtve vojne in diktatur. Namen zakona je ohranjanje spomina na žrtve in spomina bodocnih generacij, kakšne grozne posledice imata lahko vojna in diktatura.

Iz zakona izhaja temeljna pravica mrtvih do počitka in s tem do trajnega obstoja groba. Lastniki zemljišč morajo dopustiti obstoj groba in omogočiti dostop do njega. Zato lahko dobijo odškodnino, v določenih primerih pa je možna tudi razlastitev.

Dolžnost zveznih dežel je, da ugotovijo oz. popišejo vojne grobove na svojem ozemlju in o njih vodijo sezname. Dežele morajo skrbeti, da se grobovi na njihovem ozemlju ohranijo, uredijo oz. postavijo, vzdržujejo in negujejo. Te naloge so dežele prenesle na občine. Podzakonski predpis še določa, da mora biti vsak vojni grob dostojno zadnje počivališče. Grobovi naj bodo po možnosti na pokopališčih, ki naj bodo dostojno, preprosto in enovito oblikovana.

Prestavitev ali izkop groba je dovoljen po predhodnem dovoljenju pristojnega deželnega organa (npr. notranjega ministrstva). Mrtvi se pokopavajo v skupinski grob na vojaška grobišča. Dovoljenje se izda, zlasti če gre za raztresena posamezna grobišča (6. člen GräbG).

V Nemčiji se še danes odkrivajo nova grobišča, gre lahko za posamične ali množične grobove. V obeh primerih jih lokalne oblasti prekopljejo na najbližje vojaško pokopališče. Stroške pokrijejo dežele, ki pa jim zveza iz zveznega proračuna daje letne pavšale. Če se v posamezni deželi na novo odkrije vsaj 500 dodatnih žrtev, se pavšal primerno zviša. Zakon še določa, da se na novo najdeni posmrtni ostanki praviloma pokopljejo v skupinski grob (povzeto po GräbG in po odgovoru Zveznega ministrstva za družino). Kostnice niso nikjer omenjene.

Glede identifikacije zakon določa, da se lahko odredi odprtje groba. To pa je mogoče le, če identifikacije ni mogoče opraviti na drug način in če je z veliko verjetnostjo pričakovati ugotovitev istovetnosti. Pred tem poda mnenje nemška organizacija za obveščanje bližnjih sorodnikov nekdanjega Wehrmachta (WASt). Kdor ima nepravilno v posesti razne dokumente (npr. popise padlih, vojaške knjižice) ali stvari, ki bi lahko pripomogle k identifikaciji, jih mora izročiti WASt.

Podzakonski predpis še določa, da se mora pred prestavitvijo groba ali identifikacijo neznane žrtve dobiti mnenje upravitelja pokopališča (Friedhofsträger) in obvestiti javnost.

Identiteta umrlih se sicer poskuša ugotoviti, kar pa je težko. V primeru vojakov in vojnih ujetnikov je to v sodelovanju z WASt lažje, zlasti če se najde identifikacijska značka (značka, ki vsebuje podatek o enoti in številki vojaka) ali kakšni drugi predmeti (pisma, dokumenti), ki jih je umrli imel pri sebi. V številnih primerih pa identifikacija ni mogoča. DNA-testi se ne opravljajo.

V zvezi s financiranjem zakon določa, kaj plača zveza po GbG: odškodnine v primeru zmanjšane rabe nepremičnine, prekope (s tem je mišljen prenos groba), identifikacijo, stroške za določanje vojnih grobov in vzdrževanje njihovih seznamov. Izrecno je tudi določeno, česa zveza ne plača - med tem je tudi postavljanje ali vzdrževanje spomenikov, spominskih dvoran itd. Po podatkih omenjenega zveznega ministrstva zveza pokrije le stroške enostavnih lesenih križev. Če so na pokopališčih spomeniki, jih vzdržujejo občine ali cerkvene skupnosti.

V zvezi z vojnimi grobovi je treba v Nemčiji omeniti organizacijo Volksbund Deutsche Kriegsgräberfürsorge (v nad.: Volksbund). Gre za humanitarno društvo, ki ga je nemška vlada pooblastila predvsem za skrb za grobove padlih vojakov v tujini, vendar opravlja tudi svetovanja in druge naloge v Nemčiji, saj svetuje nemškim občinam pri vzdrževanju in skrbi za vojne grobove. Organizacija sodeluje z WASt in z Rdečim križem. Imajo posebno službo, ki se ukvarja z odkopavanjem grobov in

prekopom na skupna pokopališča po Evropi in v Nemčiji (gre za okoli 45.000 ekshumacij letno). Iz gradiva, ki ga je Volksbund pripravil kot učni pripomoček za šole, izhaja, da je še 60 in več let po vojni še vedno aktualna temeljna naloga Volksbunda: iskanje žrtev, njihova identifikacija in prekop na centralna skupna pokopališča. Medtem ko gre v t. i. starih nemških deželah bolj za skrb za obstoječe grobove (financirano iz javnih sredstev), gre v novih deželah še za iskanje, prekopavanje in identifikacijo. Pri identifikaciji se zanašajo predvsem na identifikacijsko značko vojakov (gl. zgoraj), ki so jo praviloma nosili okoli vratu. Identiteta se ugotovi s pomočjo WAST. O vsaki najdeni žrtvi Volksbund pripravi poseben zapisnik (t. i. Umbettungskladde), v katerem se navedejo kraj najdbe, velikost telesa (dolžina kosti rok in nog, velikost čevljev), morebitni zaceljeni zlomi kosti, značilnosti zobovja, ocenjena starost žrtve in najdeni predmeti. Za identifikacijo so pomembni npr. poročni prstani, ure, orožje, gumbi uniforme in morebitne fotografije in dokumenti, če seveda niso že prepereli. Iz poškodb se pogosto vidi, ali je šlo za usmrnitev, kaznovanje dezerterja itd.

Če žrtev nima identifikacijske značke, je identifikacija po tolikem času komaj še možna, npr. če bližnji sorodniki lahko dajo podatke o zaceljenih zlomih, značilnostih zobovja itd. Takoj po vojni so bile pomembne fotografije, beležnice in dokumenti, ki so jih umrli imeli pri sebi, zdaj pa to praktično ni več uporabno. Tudi po podatkih Volksbunda je identifikacija z DNA sicer teoretično možna, ampak zaradi velikega števila žrtev preveč zamotana in predraga (povzeto po gradivu: Projektmöglichkeiten auf Kriegsgräberstätten).

Pristojnost: na zveznem nivoju sodi zakon v pristojnost Zveznega ministrstva za družino, starejše, ženske in mladino (Bundesministerium für Familie, Senioren, Frauen und Jugend), izvedba na deželni ravni pa je v pristojnosti notranjih ministrstev (npr. Brandenburg, Mecklenburg-Vorpommern) ali Ministrstva za socialne zadeve in varstvo potrošnikov (npr. Saška). Občine so odgovorne za ugotavljanje oz. dolocanje in vzdrževanje grobov, vodenje seznamov in dajanje informacij o vojnih grobovih. Notranje ministrstvo ali deželna direkcija (Landesdirektion, npr. na Saškem) pa za dolocanje in izplačevanje odškodnin za zemljišča, izdajanje soglasij za prekope in identifikacijo žrtev.

Estonija:

Estonija je vprašanje vojnih grobov uredila leta 2007 z Zakonom o varstvu vojnih grobov (Protection of War Graves Act). Iz uvoda zakona je razvidno, da je pri tem izhajala iz načela varovanja, spoštovanja in dostojanstvenega ravnanja s posmrtnimi ostanki ljudi, ki so umrli zaradi posledic vojne na ozemlju Estonije, ter iz spoznanja, da je pokopavanje oseb, ki so umrle zaradi vojne, na neprimernih mestih v nasprotju z evropsko kulturo in v nasprotju s tradicijo spoštovanja spomina na umrle in spoštovanja njihovih posmrtnih ostankov. Pri tem se Estonija zaveda svojih mednarodnih obveznosti, ki izhajajo iz Dodatnega protokola k Ženevskim konvencijam z dne 12. avgusta 1949 o zaščiti žrtev mednarodnih oboroženih spopadov (Protokol I).

Zakon uvodoma dolocja, kdo je žrtev vojne, v nadaljevanju pa ureja pravno varstvo in ohranjanje vojnih grobov v Estoniji, javni dostop do njih, postopek označevanja, pogoje in postopek za prekop na pokopališča itd.

Vojna grobišča morajo biti označena. Lastnik zemljišča mora poskrbeti za ohranjanje groba in za njegovo označitev. Evidenco vojnih grobov vodi Ministrstvo za obrambo. Lastnik nepremičnine mora v 3 mesecih ministrstvo obvestiti o vojnem grobišču na svojem zemljišču kakor tudi o grobu, za katerega se utemeljeno domneva, da gre za vojno grobišče, in sicer takoj po njegovem odkritju. V enem letu po uveljavitvi zakona ali takoj po odkritju vojnega grobišča ali pridobitvi take nove informacije mora vsakdo, ki ima o tem podatke, obvestiti ministrstvo.

Preden ministrstvo vpiše vojno grobišče na seznam, ki ga vodi, Komisija za vojne grobove poda mnenje o tem, ali je treba posmrtno ostanke prenesti oz. ponovno pokopati. Ko je grob vnesen v seznam, ministrstvo v 30 dneh izda posebno obvestilo (t. i. protection obligation notice) kot informativni dokument lastniku ali posestniku zemljišča o omejitvah, ki so potrebne zaradi posebnega varstvenega režima grobišča. V dolocjenih primerih (večje omejitve rabe zemljišča) je na zahtevo lastnika zemljišča možna tudi razlastitev.

Vojni grobovi se označijo tako, da je vidna njihova lokacija v naravi in da sta zagotovljeni spoštovanje in dostojanstveno ravnanje s posmrtnimi ostanki žrtev vojne. Kjer se da, se imena pokopanih oseb označijo. Za označevanje in vzdrževanje grobov skrbi Ministrstvo za obrambo, ki za to lahko pooblasti drugo pravno osebo, ki potem skrbi za ohranjanje, obnovo in vzdrževanje vojnih grobov na javnih in vojaških pokopališčih.

Zakon posveča posebno pozornost (tretje poglavje) prekopu posmrtnih ostankov. Določeno je, da se posmrtni ostanki prekopljejo, če so na neprimernem kraju. Kot taki zlasti veljajo parki, druge zelene površine in objekti znotraj gosto naseljenih območij, če so zunaj pokopališč, kakor tudi kraji, na katerih se organizirajo množične prireditve, ali kjer so zgradbe, ki niso v zvezi z grobovi. Kot neprimerne zakon določa tudi druge lokacije, ki ne omogočajo spoštljivega obravnavanja vojnega grobišča. O neprimernosti kraja odloča Komisija za vojne grobove, na podlagi njenega mnenja pa Ministrstvo odloči, kateri posmrtni ostanki se bodo prekopali in na katero pokopališče.

Po odločitvi vlade pa se lahko posmrtni ostanki prekopljejo tudi takrat, ko so sicer na primernem kraju, a je to iz drugega razloga v javnem interesu. Zakon kot primere javnega interesa navaja gradnje ali širitve gradenj v neposredni bližini grobišča, njegovo ogrožanje zaradi naravnih dejavnikov, razloge varovanja zdravja ali varnostne razloge.

Ne glede na to, ali gre za odločitev ministrstva ali za odločitev vlade, se prekop opravi čim prej, stroške pa nosi ministrstvo za obrambo, ki prekop tudi organizira ali pa za to pooblasti koga drugega. Podrobnejše zahteve določa predpis ministrstva.

Pokop se opravi na primerno pokopališče. Pri tem se, če se da, upoštevajo pogrebni običaji religije ali kulture umrlih, ves čas pa je treba zagotavljati dostojanstvo umrlih. Komisija za vojne grobove po potrebi ministrstvu poda predlog za označitev groba, postavitve spomenika ali spominske plošče. Nagrobni spomeniki ali druge oznake (nagrobne plošče ali križi) se prenesejo na novo lokacijo, na predlog komisije lahko ministrstvo odloči drugače (prilagoditev nagrobnega spomenika ali postavitve novega).

Gradbeno dovoljenje ali soglasje lokalnih vlad nista potrebni, prav tako ne dovoljenje zdravstvenih oblasti, kadar gre za prekop oseb, umrlih med prvo in drugo svetovno vojno. Zakon v določeni meri omejuje tudi pravice lastnikov nepremičnin, na katere se bodo prekopali posmrtni ostanki in prenesli spomeniki.

Oseba, ki prekop opravi, mora o tem pripraviti poročilo.

Zakon določa, da Ministrstvo za obrambo lahko odloči, da se opravita izkop (ekshumacija) in identifikacija posmrtnih ostankov neznanih oseb, kadar se utemeljeno sklepa, da gre v primeru groba za vojno grobišče, vendar se obstoja posmrtnih ostankov, njihovega števila ali njihove identitete ne da ugotoviti na noben drug način.

Če se ugotovi, da gre za vojno grobišče, se prekop opravi po postopku, kot je opisan zgoraj (gl. neprimeren kraj ali javni interes). O tem ministrstvo po možnosti obvesti sorodnike identificiranih in organe drugih držav. Če to zahtevajo, se posmrtni ostanki lahko izročijo sorodnikom.

Vsi, ki imajo dokumente ali stvari, ki bi lahko olajšali identifikacijo, so dolžni, da jih dajo na razpolago obrambnemu ministrstvu. Kasneje se vrnejo lastniku.

Kot je razvidno iz zakona, je za zadeve vojnih grobišč v Estoniji pristojno Ministrstvo za obrambo. Svetuje mu Komisija za vojne grobove, ki je sestavljena iz 7 članov, ki jih imenujejo različna ministrstva (notranje, zunanje, pravosodno in kulturno), Estonsko združenje za vojne grobove, dva člana pa imenuje minister za obrambo. Naloga komisije je predvsem, da svetuje ministru o prekopih oseb na neprimernih mestih, prenosu spomenikov, potrebni identifikaciji itd. Zakon je še določil, da mora komisija v enem letu po uveljavitvi zakona za vse znane vojne grobove podati oceno o primernosti njihove lokacije, potrebi po identifikaciji pokopanih in pripraviti predloge za prekop žrtev in prenos spomenikov.

Prilagojenost predlagane ureditve pravu EU

Predlog zakona ni predmet usklajevanja s pravnim redom EU.

6. PRESOJA POSLEDIC, KI JIH BO IMEL SPREJEM ZAKONA

6.1 Presoja administrativnih posledic

a) V postopkih oziroma poslovanju javne uprave ali pravosodnih organov

Sprejem zakona bo povečal obseg dela ministrstva, pristojnega za vojna grobišča.

b) Pri obveznostih strank do javne uprave ali pravosodnih organov

Predlog zakona ne bo imel posledic pri obveznostih strank.

6.2 Presoja posledic za okolje, vključno s prostorskimi in varstvenimi vidiki

Predlog zakona ne bo imel posledic za okolje.

6.3 Presoja posledic za gospodarstvo

Predlog zakona ne bo imel posledic za gospodarstvo.

6.4 Presoja posledic za socialno področje

Predlog zakona ne bo imel posledic na socialnem področju.

6.5 Presoja posledic za dokumente razvojnega načrtovanja

Predlog zakona ne bo imel posledic za dokumente razvojnega načrtovanja.

6.6 Presoja posledic za druga področja

Predlog zakona ne bo imel posledic za druga področja.

6.7 Izvajanje sprejetega predpisa

Sprejeti predpis bo izvajalo Ministrstvo za obrambo.

6.8 Druge pomembne okoliščine v zvezi z vprašanji, ki jih ureja predlog zakona

Ni drugih pomembnih okoliščin v zvezi z vprašanji, ki jih ureja predlog zakona.

7. PRIKAZ SODELOVANJA JAVNOSTI PRI PRIPRAVI PREDLOGA ZAKONA

V postopku priprave predloga predpisa javnost ni sodelovala, ker gre za predpis, ki ureja notranjo organizacijo ministrstev, kot organov državne uprave.

8. PODATEK O ZUNANJEM STROKOVNJAKU OZIROMA PRAVNI OSEBI, KI JE SODELOVALA PRI PRIPRAVI PREDLOGA ZAKONA, IN ZNESKU PLAČILA ZA TA NAMEN:

Pri pripravi predloga zakona niso sodelovali zunanji strokovnjaki ali pravne osebe, ki bi za svoje sodelovanje prejele plačilo.

9. NAVEDBA, KATERI PREDSTAVNIKI PREDLAGATELJA BODO SODELOVALI PRI DELU DRŽAVNEGA ZBORA IN DELOVNIH TELES

- Zdravko Počivalšek, minister,
- Simon Zajc, državni sekretar,
- Ajda Cuderman, državna sekretarka.

II. BESEDILO ČLENOV

ZAKON O SPREMEMBAH ZAKONA O PRIKRITIH VOJNIH GROBIŠČIH IN POKOPU ŽRTEV

1. člen

V Zakonu o prikritih vojnih grobiščih in pokopu žrtev (Uradni list RS, št. 55/15) se v 3. členu v drugem odstavku besedilo »pokopališko in pogrebno dejavnost ter urejanje pokopališč« nadomesti z besedilom »vojna grobišča«.

2. člen

V 8. členu se v prvem odstavku besedilo »31. oktobra za naslednje leto« nadomesti z besedilom »30. novembra za naslednje leto«.

3. člen

V 10. členu se v šestem odstavku besedilo »ministrstvo, pristojno za vojna grobišča,« nadomesti z besedilom »pristojno ministrstvo«.

4. člen

V 12. členu se v tretjem odstavku besedilo », pristojen za vojna grobišča,« nadomesti z besedilom »pristojnega ministrstva«.

V četrtem odstavku se besedilo »Ministrstvo, pristojno za vojna grobišča,« nadomesti z besedilom »Pristojno ministrstvo«.

PREHODNA IN KONČNA DOLOČBA

5. člen

(1) Komisija Vlade Republike Slovenije za reševanje vprašanj prikritih grobišč, imenovana s sklepom vlade št. 01201-4/2016/6 z dne 12. 7. 2016, nadaljuje s svojim delom do imenovanja nove komisije v skladu s tem zakonom in sprejetim letnim programom dela.

(2) Vlada imenuje novo komisijo najkasneje v enem letu po uveljavitvi tega zakona.

(3) Če kateremu od članov komisije iz prvega odstavka tega člena preneha mandat pred imenovanjem nove komisije, vlada imenuje novega člana za čas do imenovanja nove komisije.

6. člen

Ta zakon začne veljati petnajsti dan po objavi v Uradnem listu Republike Slovenije.

III. OBRAZLOŽITEV

K 1. členu

Zaradi prenosa nalog s področja varstva prikritih vojnih grobišč iz Ministrstva za gospodarski razvoj in tehnologijo na Ministrstvo za obrambo, se predlaga sprememba drugega odstavka člena, ki ureja pristojnost v zvezi z varstvom prikritih vojnih grobišč. V okviru Ministrstva za obrambo je predvidena ustanovitev Uprave za vojaško dediščino, kot organa v sestavi ministrstva.

K 2. členu

Sprememba roka za pripravo in sprejem letnega programa dela se predlaga, saj se izvajanje programa dela Komisije Vlade Republike Slovenije za reševanje vprašaj prikritih grobišč do 31. oktobra tekočega leta še ne zaključi. Na tej podlagi se v program dela za tekoče leto lahko uvrstijo tudi dela, ki iz kakršnih koli razlogov niso bila realizirana v preteklem letu.

K 3. členu

Zaradi prenosa nalog s področja varstva prikritih vojnih grobišč iz Ministrstva za gospodarski razvoj in tehnologijo na Ministrstvo za obrambo, se predlaga sprememba šestega odstavka člena, ki govori o identifikaciji.

K 4. členu

Zaradi prenosa nalog s področja varstva prikritih vojnih grobišč iz Ministrstva za gospodarski razvoj in tehnologijo na Ministrstvo za obrambo, se predlaga sprememba tretjega in četrtega odstavka člena, ki ureja vpis v register.

K 5. členu

Prehodna določba, v skladu s katero Komisija Vlade Republike Slovenije za reševanje vprašanj prikritih grobišč, ki se ji mandat izteče julija 2021, nadaljuje s svojim delom do imenovanja nove komisije, v skladu s sprejetim letnim programom dela in tem zakonom, do imenovanja nove komisije. Nova komisija pa mora biti imenovana najkasneje v roku enega leta po uveljavitvi tega zakona.

K 6. členu

Končna določba, ki ureja začetek veljavnosti zakona, in določa, da prične zakon veljati petnajsti dan po objavi v Uradnem listu Republike Slovenije.

IV. BESEDILO ČLENOV, KI SE SPREMINJAJO

ZAKON O PRIKRITIH VOJNIH GROBIŠČIH IN POKOPU ŽRTEV (ZPVG PŽ)

3. člen (pristojnosti v zvezi z varstvom prikritih vojnih grobišč)

- (1) Varstvo prikritih vojnih grobišč je v pristojnosti Republike Slovenije.
- (2) Za varstvo prikritih vojnih grobišč je pristojno ministrstvo, pristojno za pokopališko in pogrebno dejavnost ter urejanje pokopališč (v nadaljnjem besedilu: pristojno ministrstvo), in ga izvaja na podlagi tega zakona, Zakona o vojnih grobiščih, v skladu z ostalimi veljavnimi predpisi ter v skladu s sprejetimi mednarodnimi obveznostmi in sklenjenimi meddržavnimi sporazumi.
- (3) Po končanju postopkov odkrivanja prikritih vojnih grobišč, ki jih določa ta zakon, se vpis v register vojnih grobišč, upravljanje in urejanje vojnih grobišč izvaja po Zakonu o vojnih grobiščih.

8. člen (evidentiranje, začasna obeležitev in zavarovanje)

- (1) Komisija sproti pregleda vse zbrane podatke v zvezi z odkrivanjem obstoja prikritih grobišč in na podlagi zbranih podatkov pripravi in sprejme letni program dela, najpozneje do 31. oktobra za naslednje leto.
- (2) Če so po oceni komisije zbrani in pridobljeni podatki zadostni za vpis grobišča v evidenco prikritih vojnih grobišč, prične postopek potrjevanja in evidentiranja v skladu z Zakonom o vojnih grobiščih. Če takojšen pričetek postopka potrjevanja evidentiranega domnevnega vojnega grobišča izjemoma zaradi objektivnih razlogov ni mogoč, se posamično domnevno vojno grobišče začasno zaznamuje in sprejmejo potrebni ukrepi za začasno zavarovanje območja domnevnega vojnega grobišča.
- (3) Med objektivne razloge iz prejšnjega odstavka se štejejo nedostopnost območja domnevnega vojnega grobišča, izrečeni ukrepi državnih organov o prepovedi posegov na posamično zemljišče ali prostor, prepoved posegov na določenih zemljiščih zaradi statusa zavarovanega območja in druge okoliščine, ki onemogočajo dostop do grobišča.
- (4) V primerih iz prejšnjega odstavka komisija takoj prične s potrebnimi aktivnostmi za čimprejšnje nadaljevanje odkrivanja, urejanja in pokopa posmrtnih ostankov domnevnega vojnega grobišča. Komisija lahko za potrebe odkrivanja domnevnega vojnega grobišča vključi tudi zavode, društva in druge subjekte.
- (5) Začasno zavarovanje obsega vse potrebne ukrepe, da se preprečijo nedovoljeni posegi tretjih oseb na območje domnevnega vojnega grobišča, ki bi lahko pomenili skrunitev ali uničenje posmrtnih ostankov. O ukrepih za začasno zavarovanje in njihovem trajanju odloči komisija. Glede omejitev lastninske pravice lastnikov zemljišč, na katerih je potrebno izvesti ukrepe za začasno zavarovanje, se smiselno uporabljajo določila Zakona o vojnih grobiščih.

10. člen (identifikacija)

(1) Identifikacija posmrtnih ostankov se opravi na podlagi ustnih, pisnih in materialnih virov.

(2) Iz zavarovanih posmrtnih ostankov se odvzamejo vzorci DNK za namene morebitne naknadne analize, razen če gre za posmrtno ostanke pripadnikov tujih oboroženih skupin.

(3) Če je bila opravljena identifikacija po prvem odstavku tega člena, se posmrtni ostanki predajo svojcem, če ti izjavijo, da želijo prenesti posmrtno ostanke v družinski grob. Če več svojcev izkaže interes za prevzem posmrtnih ostankov in se med seboj ne sporazumejo, odloči o tem vprašanju pristojno ministrstvo.

(4) Če identifikacije posmrtnih ostankov zaradi objektivnih razlogov ni mogoče opraviti oziroma če identificiranih posmrtnih ostankov svojci iz kateregakoli razloga ne prevzamejo, se ti na dostojen in spoštljiv način pokopljejo.

(5) Med objektivne razloge se šteje pomanjkanje zanesljivih ustnih, pisnih in materialnih virov o identiteti žrtev v posamičnem prikritem grobišču.

(6) Če se ugotovi, da so v novoodkritem grobišču posmrtni ostanki pripadnikov tujih oboroženih sil ali tuji državljani, ministrstvo, pristojno za vojna grobišča, postopa v skladu z določilom 29. člena Zakona o vojnih grobiščih.

12. člen (vpis v register)

(1) Novoodkrita vojna grobišča po tem zakonu se vpišejo v register vojnih grobišč, ki se vodi po Zakonu o vojnih grobiščih.

(2) Predlog za vpis posamičnega novoodkritega grobišča v register vojnih grobišč, ki ga poda komisija, obsega naslednje podatke:
identifikacijo grobišča,
opis lokacije grobišča z navedbo krajevnega imena, parcelne številke in katastrske občine, dejansko ali ocenjeno število žrtev,
status in vrsto žrtev (civilisti, vojaki, mešano, narodnost),
način pokopa žrtev,
način označitve grobišča,
varstveni režim grobišča.

(3) Minister, pristojen za vojna grobišča, izda odločbo o vpisu grobišča v register vojnih grobišč, ki se vroči tudi občini, na območju katere se nahaja novoodkrito vojno grobišče. Občina je dolžna upoštevati varstveni režim vojnega grobišča po 30. členu Zakona o vojnih grobiščih pri občinskih prostorskih načrtih.

(4) Ministrstvo, pristojno za vojna grobišča, vodi centralno evidenco izdanih odločb po tem zakonu, ki mora biti redno ažurirana in javnosti dostopna na spletni strani ministrstva.

(5) Po vpisu v register vojnih grobišč se podatki o vpisanem vojnem grobišču posredujejo ministrstvu, pristojnemu za kulturo, ki grobišče vnese v register kulturne dediščine, skladno z zakonom, ki ureja varstvo kulturne dediščine.

(6) Z vpisom in pridobitvijo identifikacijske številke kulturne dediščine velja za posamično vojno grobišče tudi varstveni režim, skladno z zakonom, ki ureja varstvo kulturne

dediščine.

V. PREDLOG, DA SE PREDLOG ZAKONA OBRAVNAVA PO NUJNEM OZIROMA SKRAJŠANEM POSTOPKU

Ker gre pri Predlogu Zakona o spremembah Zakona o prikritih vojnih grobiščih in pokopu žrtev predvsem za prenos pristojnosti področja prikritih vojnih grobišč iz Ministrstva za gospodarski razvoj in tehnologijo na Ministrstvo za obrambo, predlagamo obravnavo po skrajšanem postopku.

VI. PRILOGE

/